

Od manuskriptu k zaslanému článku

Radoslav Harman

KAMŠ FMFI UK

Verzia 8.12.2014

Cieľom tejto prednášky (možno skôr diskusie) je pomôcť doktorandom v matematicko-štatistických odboroch zorientovať sa vo výbere časopisu pre publikovanie svojich výsledkov, s dôrazom na zdroje a nástroje na Internete.

Predpokladáme situáciu, že doktorand má už spísané svoje výsledky vo forme manuskriptu v anglickom jazyku a cieľom je publikovať tento manuskript ako štandardný článok vo vhodnom časopise (nie v zborníku, ani nie ako knihu).

V zátvorke uvádzam niektoré často používané skratky a v úvodzovkách často sa vyskytujúce pojmy v angličtine. Všetky uvedené čísla sú len orientačné.

Môj osobný názor: Doktoranda by mala primárne motivovať snaha o prinášanie nových vedeckých poznatkov a potešenie z výskumu, nie *propagácia* svojich výsledkov. Avšak cieľom výskumu je aj byť čo najužitočnejší pre čo najširší okruh ľudí a to si vyžaduje, aby sa mladý vedec naučil doručiť svoje výsledky správnym čitateľom a aby obstál v konkurenčnom akademickom prostredí.

Etika publikovania

Porušovanie publikačnej etiky najmä:

- plagiarizmus a samo-plagiarizmus (“[text-recycling](#)”; rôzne stupne),
- umelé rozbíjanie výskumu s cieľom rozmnožiť články („[salami-publishing](#)“),
- nekorektné pridávanie/zamĺčanie spoluautorov a citácií,
- prispôsobenie/zamĺčanie dát („data-fabrication“) a faktov,
- zaslanie článku do viacerých časopisov súčasne,
- neinformovanie spoluautorov.

Veľa z týchto etických zásad sa dá odvodiť z takzvaného [zlatého pravidla](#).

Organizácie zaoberajúce sa (aj) publikačnou etikou:

- [Committee on Publication Ethics](#) (COPE)
- [European Association of Science Editors](#) (EASE)
- [Council of Science Editors](#)

Nepovinná predpríprava manuskriptu

Kontrola angličtiny (uvedené firmy poskytujú aj rôzne iné služby):

- [American Journal Experts](#) („standard editing“, 7 dní, 6000-8000, 230€)
- [Edanz](#), spolupracuje so Springerom („copyedit“, 2 kolá, 12 strán, 240€)
- [Elsevier Services](#) („language editing“, 4-7 dní, 6000-12000 slov, 290€)

Uloženie na preprintový server („free online repository“, vyhľadávanie overených preprintových serverov na [Directory of Open Access Repositories](#)):

- [Arxiv](#)
- Preprintový server inštitúcie, v ktorej bol výskum vykonaný

Voľba časopisu

Podľa rôznych špecifík časopisu (minimálne prvé tri body musia byť jasne uvedené na stránke časopisu, ako napríklad na [stránke časopisu Metrika](#)):

- Oficiálne zameranie časopisu („aims and scope“).
- Hlavný editor, edičná rada („editor-in-chief“, „editorial board“).
- Spôsob recenzného konania („single/double blind peer-review“, možnosť odporučiť/vylúčiť recenzentov).
- Rýchlosť recenzného konania (predbežný „screening“, čas od zaslania po doručenie posudkov, čas od prijatia po publikovanie na internete, čas od publikovania na internete po priradenie bibliografických údajov, čas od pridelenia bibliografických údajov po fyzický papierový výtlačok; je možné čiastočne zistiť z údajov v článkoch)
- Miera prijímania článkov („acceptance rate“; obvykle ťažko dostupná informácia, napr. Nature 8%, JSPI 16%, JAMSI 67%)
- **Vhodná čitateľská obec**, faktické zameranie časopisu a „povesť“ časopisu medzi výskumníkmi v danej špecializácii (tu pomôže školiteľ).
- Prienik prác citovaných v manuskripte s publikáciami v danom časopise (ale pozor na etiku citovania).

Podľa číselných hodnotení kvality časopisu (cf. publikácia kategórie A):

- [Impact Factor](#) (IF), vlastník Thomson-Reuters: [Web of Knowledge](#) -> Journal Citation Reports (JCR).
- [Source Normalized Impact per Paper](#) (SNIP), vlastník Elsevier: [Journalmetrics](#)
- [Hirsh](#) 5 Index of journals (h5), vlastník Google: [Google Scholar](#) -> Metrics.

Podľa databáz, v ktorých je časopis evidovaný (podieľajú sa na miere prístupnosti článku a podieľajú sa na „prestíži“ časopisu):

- [Scopus](#) - komerčná databáza, vlastník Elsevier, eviduje 21000 časopisov.
- [Web of Science](#) (WoS), starší názov je Web of Knowledge - komerčná databáza, vlastník Thomson-Reuters, eviduje 12000 časopisov, z toho 110 z pravdepodobnosti a štatistiky, množstvo funkcií, databáza Science Citation Index Expanded (SCIE), služba [Current Contents](#) (CC).
- [Google Scholar](#) - prístup zdarma, indexuje všetko na webe čo sa tvári vedecky (články, prezentácie a podobne); treba inteligentne triediť obsah.
- [MathSciNet](#) - spoplatnená databáza, udržiava ju [American Mathematical Society](#) (AMS), 1900 časopisov, vyvinula/využíva [Mathematics Subject Classification](#) (MSC), úzko súvisí s [Mathematical Reviews](#)
- [Zentralblatt Math](#) - Európska „dvojička“ ku MathSciNet, čiastočne spoplatnená databáza, vlastník Springer
- [Current Index to Statistics](#) - štatistické časopisy, 160 titulov, zabezpečuje [American Statistical Association](#) a [Institute of Mathematical Statistics](#) (IMS).

Podľa vydavateľa (vydavateľ sa podieľa na viditeľnosti článku, svojim menom dáva záruku kvality a jeho online systém na procese recenzného konania):

[Springer](#) - 2900 časopisov, Springer Editorial Manager

- Annals of the Institute of Mathematical Statistics
- Statistics and Computing
- Mathematica Slovaca
- Statistical Papers
- Metrika ...

[Elsevier](#) – 2500 časopisov, online produkt ScienceDirect, Elsevier Editorial System (EES), umožňuje pridať video o článku, [Article Usage Dashboard](#)

- Computational Statistics and Data Analysis
- Journal of Statistical Planning and Inference
- Journal of Multivariate Analysis
- Statistics and Probability Letters
- Linear Algebra and Applications ...

[Wiley](#) – 2300 časopisov, Manuscript One

- Applied Stochastic Models in Business and Industry
- Journal of the Royal Statistical Society
- Scandinavian Journal of Statistics
- International Statistical Review
- Journal of Time Series ...

[Taylor and Francis](#) – 1600 časopisov, Manuscript Central

- Journal of Statistical Computation and Simulation
- Journal of the American Statistical Association
- Journal of Quantitative Linguistics
- Communication in Statistics
- Statistics ...

[De Gruyter](#) – 750 časopisov

- Tatra Mountains Mathematical Publications

[Nature Publishing Group](#); pár veľmi prestížnych časopisov, hoci nie matematicko-štatistických. Najnovšie umožňuje čítať časť obsahu online.

Vydavateľstvá univerzít a inštitúcií, napríklad

- Institute of Mathematical Statistics
 - Annals of Probability
 - Annals of Statistics
 - Statistical Science ...
- Oxford University Press (OUP)
 - Biometrika
 - Biostatistics ...
- American Association of Advancement of Science (AAAS)
 - Science
- Ústav teórie informácie a automatizácie
 - Kybernetika

Podľa dostupnosti časopisu a poplatku za publikovanie

„Open-access“ (OA) časopisy: V roku 2011 to bolo 11% všetkých článkov. Scopus indexuje 17% OA článkov. Cena za článok je od \$0 do \$4000. Niektoré platené OA časopisy sú kvalitné, napríklad [Cell Reports](#) , [PLoS](#) , [PeerJ](#) , [eLife](#). Tieto časopisy sa ale nezameriavajú na matematiku a štatistiku.

Zoznamy overených OA časopisov:

- [Directory of Open Access Journals](#)
- [Open Access Scholarly Publishers Association](#)

Prakticky všetky OA časopisy indexované v WoS a Scopus sú kvalitné (pri Google Scholar treba byť opatrný). Niektoré OA časopisy sú však veľmi nekvalitné; sú len prostriedkom na obohatenie sa úzkej skupiny ľudí („predatory open-access publishers“). Napríklad do časopisu [International Journal of Advanced Computer Technology](#) prijali [tento článok](#).

Slávny zoznam podozrivých [vydavateľov](#) a [časopisov](#) udržiava Jeffrey Beal. Niektoré varovné signály („red flags“):

- Príliš široký záber časopisu.
- Príliš rýchle recenzné konanie (menej ako mesiac).
- Vtievavé e-maily navrhujúce publikovanie v danom časopise, prípadne ponúkajúce členstvo v edičnej rade.
- Gramatické/štylistické chyby v e-mailoch a na www stránke.
- Priebeh recenzného konania a poplatok za publikovanie nie je jasne vopred uvedený.
- Edičná rada nie je jasne uvedená (často chýbajú kontaktné informácie s pracoviskom) a/alebo jej členovia nemajú dostatočnú kredibilitu.
- Vydané články majú veľmi nízku kvalitu.

Tu je [príklad](#) podozrivého časopisu. Existujú aj falošné časopisy, dokonca také, ktoré dokonale imitujú stránku a komunikáciu nejakého kvalitného časopisu (niečo ako „phishing“).

Automatické vyhľadávanie časopisu podľa názvu a abstraktu

Bude sa nám hodiť nejaký pokusný článok:

- [Elsevier Journal Finder](#)
- [Springer/Edanz Journal selector](#)

Automatické vyhľadávanie podobných časopisov

Zabezpečuje napríklad [Web of Science](#) -> Journal Citation Reports -> Zadať názov nášho časopisu a dať si vypísať JCR výsledky -> Related Journals

Prispôbenie článku zvolenému časopisu

Keď sme si už vybrali časopis, mali by sme náš manuskript prispôbiť jeho požadovanému štýlu (mal by byť jasne opísaný na stránke časopisu). Obvykle ide okrem iných o nasledovné prispôbenia:

- Štýl dokumentu špecifický pre daného vydavateľa/časopis („document class“ pre TeX).
- Hlavička dokumentu - forma abstraktu, kľúčových slov a MSC klasifikácie.
- Umiestnenie poďakovania („acknowledgements“) a príloh.
- Štýl citácií v texte článku a referencií na konci článku. (Niekedy sa navyše vyžaduje používanie [oficiálnych skratiek](#) časopisov.)

Zaslanie článku

V súčasnosti už prebieha akákoľvek komunikácia elektronicky. Túto komunikáciu obvykle vykonáva jeden zo spoluautorov, ktorý je označený za korešpondenta („corresponding author“). Postupujeme podľa inštrukcií na [www stránke časopisu](#):

- Registrácia v online edičnom systéme (niekedy sa však manuskript zasiela priamo editorovi časopisu na e-mail),
- nahratie do systému (prípade odoslanie hlavnému editorovi), obvykle týchto súborov:
 - sprievodný list („accompanying letter“, „cover letter“)
 - elektronický súbor manuskriptu v TeXu
 - súbory s obrázkami a tabuľkami
 - bibTeX súbor s referenciami
 - .pdf alebo .ps súbor s manuskriptom
- niekedy je potrebné priamo do editačného systému uviesť zdôvodnenie prečo sme si vybrali práve tento časopis,
- niekedy je možné vybrať si editora, dať návrh na recenzentov, alebo uviesť ktorých recenzentov nechceme.

Poznámky k sprievodnému listu:

Formát sprievodného listu obvykle nie je presne definovaný, mal by však byť stručný. Sprievodný list má byť na hlavičkovom „papieri“ univerzity, s dátumom a miestom odoslania. Mal by obsahovať oslovenie hlavného editora, veľmi krátke predstavenie autorov a konštatovanie, že zasielame manuskript nášho článku [názov článku] na recenzné konanie do časopisu [názov časopisu]. Môže sa pridať krátky obsah a základný argument práce, prínos pre vednú oblasť a tiež zdôvodnenie, prečo si vyberáme práve tento časopis, najmä prečo si myslíme, že náš článok bude zaujímavý pre čitateľov zvoleného časopisu. Tiež môžeme pridať čestné prehlásenie, že náš článok je originálny a že nie je v recenznom konaní v žiadnom inom časopise. Nesmieme zabudnúť podrobné kontaktné informácie na korešpondenta.

Pohľad do budúcnosti

Momentálne je svet vedeckého publikovania v stave transformácie a nie je celkom jasné, ktorá platforma sa uchytlí. Asi sa bude ďalej zvyšovať podiel kvalitných OA časopisov, no klasické časopisy založené na predplatnom budú existovať ešte dlho.

Určite všetky platformy smerujú k

- multimedialnej prezentácii výsledkov priamo na internete (pozri [príklad](#)),
- neobmedzenému rozsahu príloh (dáta, obrázky, kódy...),
- online hodnoteniu, komentovaniu, korigovaniu a triedeniu článkov,
- väčšej nezávislosti článkov od časopisu, v ktorom článok vyjde.

Zmenami asi bude musieť prejsť aj spôsob recenzného konania a mnohé ďalšie zásadné aspekty publikovania vedeckých výsledkov. Ale to je už námet na ďalšie prednášky.